

Ville Muilu: Löi rammaksi

Adventtikalenterin luukku 12.12.2016,
Talvikynttilät 1957

Olin hiljakkoin tullut uuteen seurakuntaani, kun kirkkoherranvirastoon tuli vanha mies, kumaraselkäinen, sysimusta tukka kammattuna jakaus keskipäähän. Ukko jäi vaatimattomana seisomaan oven suuhun, lakki kädessä. Tiedusteltuani hänen asiaansa hän kysyi:

-Miten se tämä uusi pappi, tuota, ajaako se näin huonon miehen ulos pappilastaan?

-Riippuu asianhaaroista. Kerran piti muuan jehovan todistaja kuskata aika kyytiä pihalle. Rupesi käännyttämään ja väittelemään.

-Siksi vain kysyn, kun tuo naapuriseurakunnan kirkkoherra kerran teki sen tempun minulle. Mutta se oli aivan oikein sillä kerralla. Ja oikeinhan se olisi milloin tahansa tämmöiselle.

-No, katsotaan nyt sentään, mitäpä syytä minulla olisi teitä sillä tavalla kohdella?

Ukon kasvot alkoivat ”lainehtia”, suu mutruili ja viimein hän itkuun purskahtaen sai sanotuksi:

-Minä kun olen sen suuren Villen rippilapsia. Tietääkö se tämä uusi pappi, kuka oli suuri Ville?

Arvelin tietäväni. Olin jo vähän sentapaista aavistellut. Ukon olemuksessa oli jotakin sellaista, ”mikä vastasi tutulta”. Sitäpaitsi jakaukselle kammattu musta, paksu tukkakkin puhui jotakin puolestaan. Ei voinut erehtyä, oli kysymys itsestään Vilhelmi Malmivaarasta.

-Missä te olette hänen rippikoulunsa käynyt?

-Ka, kotipitäjässäni Kiuruvedellä. Minä kun olen sen Veisuu-Liisan poikia... Ukko oli edelleen kovin liikuttunut. Tunsin aivan erityistä ”sukulaisuutta” tuon ukon kanssa, ovathan omat vanhempanikin saman ”suuren Villen” rippilapsia. Siirryimme pappilan sisähuoneeseen enemmän keskustelemaan.

-Mutta miksi se naapuripitäjän pappi teidät ulos ajoi? tiedustelin, saadakseni jutun luistamaan.

-Ka, olin silloin juovuksissa. Sellainen minä olen. Huono mies. Pappilasta pellolle... Lapset suruttomia. Kyllä se oli silloin aivan oikein...

Ja kuitenkin olen sen rippilapsia...

Se oli hänen viimeinen rippikoulunsa kun hän sitten vapuksi muutti Paavolaan. Kyllä se oli sellainen rippikoulu, että aina on muistunut mieleen. Siinä rippikoulussa piti itkeä paljon. Vaikka itkeä olen saanut myöhemminkin, sitä kun joutui nuorena maailmalle...

Ville Muilun kirjoitus
vuoden 1957 Talvikynttilöissä.

Ja muistan minä sen lähtösaarnankin. Kiuruveden kirkko oli aivan ääriään myöten täynnä, kaikki eivät edes mahtuneet sisälle. Se oli sellainen saarna, että moni kiuruveteläinen jäi eliniäkseen rammaksi. Niin se löi. Se toinen pappi, joka hänen jälkeensä jäi, sekin tuli rammaksi. Siitä lähtien sillä oli sellainen vaiva, että itki saarnatessaan.

Olin minä poikasena lukemattomia kertoja äitini kanssa pappilassa seuroissa. Ette usko, kuinka elävää aikaa se oli silloin siellä kotipitäjässäni. Eikä sitä olisi sieltä laskettu, itkien pyytelivät jäämään, hoitamaan ja auttamaan.

Kyllä se meistä pojistakin tuntui, että kun hän menee, niin meille ei jää sitten mitään. Mutta jätti se kuitenkin virret... Osaako se tämä uusi kirkkoherra niitä hänen virsiään?

Meidän piti ottaa Siionin virret esille. Sieltä löytyi monta ”hänen virttään”.

-Näissä virsissä on elämä. Näitä se äitivainaakin aina veisasi, vaikka sitten se kuului ne uudistaneen. Ja unohtuneet ne jo minulta ovat. Mutta eläviä ne nämä... hänen virsiään...

-Onpa tainnut se iso-Ville lyödä teidätkin rammaksi. Jätti vaivan, on pitänyt itkeä...

Ukko oli kovin liikuttunut. Siionin virret puhuivat hänelle väkevää kieltä, nostivat vanhoja muistoja. Silloin hänkin oli herännyt, poikasena. Mutta kaikki oli mennyt. Jäljellä vain tällainen, jonka naapuripitäjän pappi ulos ajaa. Ja teki siinä oikein.

Annoin ukon itkeä ja nyhkyttää. Mitäpä siihen olisin pyrkinyt omiani sekoittamaan. Ajattelin vain, että on ollut Suomen kansalla kerran väkevä rippikoulun pitäjä. Kuinka monen monet, lukemattomat rippikoulutkin on tullut pidetyksi, kaikki tulleet ja menneet. Itkeekö kukan syntiensä tähden, tai siunaako rippikoulunsa opettajaa? Hän ”löi rammaksi”, koko elämänsä hänen rippikoululapsensa muistavat opettajaansa, tämäkin täällä kaukana Karjalan mailla, vieraalla maalla. Elinikäinen rampa pitää itkeä omaa syntisyyttään ja vielä lastensa ja lastenlastensa syntisyyttä!

En ollut luullut tällaisia ”rampoja” täältä löytyvän, tällaisia, joiden on täytynyt rippikoulustaan lähtien veisata:

*Mun sokean ja ramman
on vaeltaminen
alla murheen raskahimman,
keskellä vaarojen.*

Ukko oli rampa, ”viimeinen vaivattu” täällä. Perintönä kiusaantunut sydän, jonka kanssa ei ollut koko elämänsä aikana päässyt sovintoon. Aina oli ollut ristiriita sydämessä. Elämä ei ollut sellaista, kuin rippikoulussa oli neuvottu. Ei ollut koskaan voinut olla tyytyväinen itseensä. Kuusitoistavuotiaan oli Jumala vetänyt kasvojensa valkeuteen. Jumalan käsissä ovat kaikki tällaisia, rampoja.

-Tunteeko se tämä pappi sen Villen pojan Väinön? Se oli kolmatta vuotta nuorempi ja siitä kuuluu tulleen piispa Ouluun.

Kun kerroin tuntevani, alkoi ukko taas itkeä. Sellainen muisto oli rippikoulupojalla pappilan pojista. Jotain erikoisen herkkää oli näissä muistoissa. Hän käski viedä terveisiä.

Kun sain sitten myöhemmin viedä nämä terveiset, näin, että jotain herkkää sisältyy noiden aikojen muistoihin. Sen aikaiset pappilan pojatkin olivat Jumalan satuttamia... Veisuu-Liisan poika oli rakkaassa muistossa.

Sain kertoa myöhemmin tälle vanhukselle, että piispavanhus vielä hänet muisti. Voi, mikä ilon aihe se olikaan!

-Vai muisti se Väinö!

Vanhus oli saanut myöhemminkin ”lyönnin” suurelta Villeltä. ”Ville” oli ollut matkalla Paavolasta Kuopioon johonkin pappeinkokoukseen. Olivat kuulemma vaatineet sinne häntä vastaamaan seurojen pidosta naapuripitäjissä. Tällä matkalla, jonka piti olla hänelle hyvin nöyryyttävä, oli kansaa kokoontunut erääseen kiuruveteläiseen taloon Pyhännän rajoilla. Siellä olivat taas kaikki itkeneet, vieläpä ”lestatilaistkin” olivat saaneet herätyksen. Rampoja oli silloinkin jäänyt kosolti vaikertelemaan Herran käsissä. Näitä rampoja on vielä paljon, ”Villen-aikaisia”, jotka tien varresta koettavat sopertaa:

”Jeesus Mestari! Armahda meitä!”

Ei tälläkään ollut muuta asiaa Jumalalle.

Ei mitään muuta. Eikä muuta tarvitsekaan.